

Ze sborových akcí

Ne	20. 9.	9:30	bohoslužby s Večeří Páně (L.Páleník)
Ne	27. 9.	9:30	bohoslužby (Z. Šorm)
Út	29. 9.	19:00	začátek náboženství pro dospělé
St	30. 9.	17:00	začátek náboženství pro děti
Čt	1. 10.	17:00	první schůzka konfirmandů
Čt	1. 10.	18:15	schůzka učitelů NŠ
Ne	4. 10.	9:30	bohoslužby, Zdeněk Šorm
Út	6. 10.	14:30	začátek koncertů pro seniory – R.Kvapil
Út	6. 10.	19:00	hospodářská komise
Čt	8. 10.	19:00	schůze staršovstva
Ne	11. 10.	9:30	bohoslužby a průvodní slovo k výstavě – Ivana Noble
Út	13. 10.	19:00	začátek biblických hodin

Případné změny v programu po uzávěrce Hroznu lze najít na sborových webových stránkách <http://vinohrady.evangelnet.cz>, které jsou pravidelně aktualizovány.

Na Poušti

Obsah

O neposlušnosti	2
Příběh Šafiky	3
Vzpomínka nás zavazuje	4
Vinohradské rekordy	6
Sborový tábor 2020	7
Evropský výzkum hodnot 1: Rodina, manželství a rodičovství	10

O neposlušnosti

Kázání Zdeňka Šorma z rodinného tábora našeho sboru v Poušti u Bechyně o proroku Danielovi, který provázela etapová hra o evangelické mládeži z období protektorátu. Kázání předcházelo vyprávění dětem podle 1. kapitoly knihy Daniel.

Římanům 12,1–2

Děcka, bratři a sestry,

když je řeč o víře, zdůrazňujeme často poslušnost. Považujeme ji za neodmyslitelný základ křesťanského života. Zdá se to celkem pochopitelné. Jestliže Bůh dává příkázání, tak na nás přece je, abychom je poslouchali. Tak se projevuje naše důvěra a úcta k němu. To je jistá hráz proti svévoli a libovůli. Zbožnost a poslušnost nám prostě takřka souzní. Příkladem toho jsou třeba Karafiátovi broučci, jejichž ranní modlitbička zní: „Ó náš milý Bože, povstali jsme z lože a pěkně tě prosíme, dej, ať se tě bojíme, bojíme a posloucháme a přitom se rádi máme.“

Přitom nám ale uniká, že právě první příkázání vybízí mnohem víc k neposlušnosti, než k poslušnosti. „Nebudeš mít jiného boha mimo mne“, to je přece mnohem víc o tom, koho nebudeš poslouchat. Je to vyhlášení svobody, ve které se člověk nemusí a nebude podřizovat kdekomu a kdečemu, co se mu vnucuje jako bezpodmínečné. Příkázání vlastně deklaruje prostor pro neslýchanou nezávislost.

Je otázka, jestli se víra neobejde bez poslušnosti. Skoro bych řekl, že ano. I když o ní bible jistě často mluví a vybízí k ní, charakterizuje nakonec vztah k Bohu jinak než příkazem a poslušností. Mluví o lásce. „Milovat budeš Pána Boha

svého“, to je největší příkázání. A láska přece není o příkazech ani o plnění povinností. Ježíš také svým učedníkům říká: „Už vás nenazývám služebníky... , nazval jsem vás přáteli.“ Ani přátelství není o poslušnosti. Spíš o důvěře a o partnerství. A apoštol píše křesťanům: „Vy jste byli povoláni ke svobodě, bratři.“

Bez čeho se ale víra jistě neobejde, to je právě ta nezávislost a neposlušnost, o které mluví první příkázání. Setkáme se s ní také snad ve všech rozhodujících chvílích biblických příběhů. Exodus začíná neposlušností hebrejských porodních bab. Mudrci od východu neposlechnou Heroda, a místo aby mu nahlásili, kde se Ježíš narodil, odcestují domů jinudy. Učedníci po seslání Ducha svatého neposlechnou veleradu a dál kážou veřejně o Kristu. Je-li zároveň řeč o poslušnosti vůči Bohu, pak to není potvrzení poslušnosti jako takové, ale naopak její relativizace a zpochybnění.

V životě, kdy jsme vystaveni tolika tlakům, které jsou tak všudypřítomné a nenápadné, že si je ani neuvědomujeme, se víra prostě neobejde bez neposlušnosti, bez toho, abychom jednali skutečně nezávisle a nepřizpůsobovali se daným poměrům. Věřit znamená nepodvolit se automaticky tomu, co je normální, neplout s proudem.

Nepřizpůsobivost a neposlušnost mohou mít jistě i negativní podobu, ale k víře zkrátka neoddelitelně patří. Redukovat ji jenom na poslušnost je zásadní omyl. Německý teolog Dietrich Bonhoeffer, když ve vězení bilancuje deset let od nástupu Hitlera k moci, varuje před takovým spoléháním na poslušnost: „**Kdo se**

žití před sňatkem. Manželství jako životní hodnota je tedy pro ně důležité, jen k němu volí delší a opatrnější cestu „nejdříve spolu žít, později se vzít“. Zkusit si to. Takový názor zastává každý desátý z nás, stejně často muži jako ženy, a to bez ohledu na jejich vzdělání.

Lidi žijících osaměle (jednočlenné domácnosti) přibývá, ale jenom 5 % Čechů a Slováků považuje takový způsob života za nejlepší. Zdá se tedy, že být **singl** pro mnohé není zvolenou životní strategií (a to se týká i mladých lidí, nejen vdoveckých domácností). Rovněž 5 % z nás preferuje **oddělené soužití** (LAT), tedy bez sdílení domácnosti (které se stává v Evropě stále častějším).

Manželství máme spojené s rodičovstvím, rodinu s dětmi. 85 % Čechů a Slováků považuje **rodičovství** za předpoklad úspěšného manželství. Významně jinak oproti starším generacím to však vnímají lidé do 30 let: z nich si to myslí jen 55 % Čechů a 69 % Slováků. Názorová mezigenerační propast se ještě výrazněji rozevírá na předpokladu, že **smyslem života ženy je mateřství**. Takový názor zastávají především starší lidé a také ženy s nižším vzděláním (pro ně je mateřství mnohdy jediným zdrojem jejich identity). Ve vnímání mateřství jako poslání ženy ovšem zjišťujeme významný názorový vývoj: v roce 1991 vyjádřilo souhlas s takovým tvrzením okolo 70 % Čechů a Slováků a koncem devadesátých let, v roce 1999, to bylo o plných 30 % méně. V dalších letech v ČR tento postupný trend pokračoval, ale v SR nikoliv – přibývalo žen, kterým byl takový názor na ženy blízký. Slováci jsou také méně než Češi vstřícní k **volbě rodičovství mimo manželství**, je pro ně přijatelné „za určitých okolností“, zatímco Češi ho přijímají bezvýhradně – a v obou zemích

otevřenost vůči tomuto sociálnímu jevu roste: z 30 % na 55 % v ČR a z 20 % na 40 % v SR. Na Slovensku jsou proti takému řešení rodičovství především věřící lidé – ale s výjimkou mladých věřících, kteří vyjadřují svůj souhlas stejně jako mladí nevěřící. A mladí lidé v obou zemích jsou takové životní strategii více nakloněni než jejich rodiče či prarodiče. Jako reakce na aktuální celospolečenskou diskusi byly v roce 2017 poprvé zjišťovány názory na **homoparentální rodičovství** (rodičovství páru stejného pohlaví). A tehdy se právě na tomto ukázal zřetelný rozdíl mezi otevřenější postmoderní (tj. více západoevropským modelům nakloněnou) českou společností a tradičnější uzavřenější (tj. více východoevropským modelům nakloněnou) společností slovenskou. Za rovnocenné většinovým rodinám považuje takové rodiny 44 % Čechů oproti 18 % Slovákům. Odmítavý postoj k nim zaujímají především slovenští věřící (v ČR se souvislost s vírou neprokázala), v obou zemích jsou tolerantnější ženy a (asi překvapivě) tolerance ubývá s výší vzdělání, a to jak u žen, tak i u mužů.

Můžeme tedy na základě výzkumných dat konstatovat, že manželství a rodičovství jsou stále platné, trvalé hodnoty pro velkou většinu českých a slovenských mužů a žen. V posledních dvou desetiletích ovšem vzrostla tolerance k jiným formám soužití a rodičovství. Obecně je tolerantnější česká než slovenská společnost a mladí lidé v obou zemích, věk je pro sdílení názoru důležitější než vzdělání. Tradiční postoje jsou vlastní především věřícím starším Slovákům, zatímco vliv víry na postoje Čechů k rodině, manželství a rodičovství se neprokázal.

Eliška Novotná

nám spolu dobře. A až nás čeká návrat do ruchu pracovních dnů nebo návrat do školních lavic, tenhle krásný letní zážitek

v nás zůstane.

Tak zas za rok. . .

Kateřina Koutová

Evropský výzkum hodnot 1: Rodina, manželství a rodičovství

V roce 1991 se naše republika připojila k Evropskému výzkumu hodnot, který je dlouhodobý, kvantitativní a srovnávací. Respondenti starší osmnácti let vyplňují v mnoha zemích dotazníky vždy po devíti letech a vznikají tak časové řady. Výzkumy jsou za každou zemi reprezentativní, sleduje se pohlaví, rodinný stav, věk a vzdělání respondentů. Cílem tohoto vědeckého, přísně apolitického a nekomerčního výzkumu je zjistit, nakolik Evropané morální a sociální hodnoty sdílejí, jak vý-

znamné jsou pro ně křesťanské hodnoty a jak se hodnoty v čase mění a vyvíjejí. Z dat sebraných v ČR a SR v letech 1991, 1999, 2008 a 2017 napsal kolektiv autorů knihu, ze které tento příspěvek vychází¹.

Ačkoliv se nám někdy zdá, že manželství ztrácí pro některé, především mladé lidi, význam, není tomu tak. Stále nejvíce Čechů a Slováků považuje manželství za nejlepší způsob soužití. Přibývá však těch, především mladých lidí, kteří pokládají za důležité několikaleté sou-

¹Rabušic, L., Kusá, Z. (eds.): Oddělené spolu? Československo a Slovensko optikou vývoje hodnot po roce 1991. Slovart, spol. s.r.o., Bratislava 2019

omezí na konání povinností, nenajde nikdy odvahu k činu na vlastní odpovědnost; a jedině takový čin může zasáhnout zlo v centru a přemoci je. Člověk povinnosti bude muset nakonec splnit svou povinnost i vůči ďáblu.“

Svobodnou nezávislost a nepřizpůsobivost je třeba, jak píše apoštol, vědomě pěstovat a neustále obnovovat. Potíž ovšem je, že když my křesťané už takové výzvy zaslechne a vezmeme vážně, chápeme je často jen jako výzvy k sebeobraně a sebepotvrzení, ve kterém se uzavíráme do sebe. Jakoby smyslem bylo jenom udržet si od všeho ci-

zího a nového distanc a nepřipustit žádnou změnu, protože to je vždycky nejisté a riskantní. Jenomže apoštol vybízí jednak k tomu, abychom sami sebe přinášeli jako oběť, což se zajištěným bezpečím nejde moc dohromady, jednak k tomu, abychom sami sebe proměňovali.

Naděje a požehnaná nepřizpůsobivost není v tom, že budeme pořád stejní a nic měnit nebudeme. Příběhy Daniele a jeho druhů jsou právě o těch, kdo do té neslýchané změny šli. Jsou právě o naději, že ani ty nové – a dokonce všelijak nepřátelské – poměry nemusí člověka nutně semlít, že i v nich je možné být nezávislý. Díky Bohu. Amen.

Příběh Šafiky

Berkat jistě není třeba již představovat – jde o jednu z organizací, které jsme se zavázali po určité období podporovat. Na Noci kostelů jsme si vyslechli velmi působivé vyprávění Petry Procházkové a Jarmily Müllerové o jejich činnosti, která je zaměřena na konkrétní lidi, byť často „v malém“, podle možností. Armádní letadlo dopravilo do Afghánistánu pastelky a školní potřeby, na které jsme ve sboru sbírali, a s nimi také jeden šicí stroj, jehož darování se nám podařilo zprostředkovat. Paní Jarmila nám poslala povídání o tom, jak šicí stroj posloužil. A prý dokonce na náš podnět vznikl nový projekt Berkatu Šicí stroje.

Šafika je velmi chudá žena, která žije u svého bratra. Ztratila manžela, má tři děti, jeden syn pracuje v továrně, dva chodí do školy. Je nadaná švadlena a v době, kdy ještě měla šicí stroj, se živila

šitím pro lidi v okolí.

Bohužel žije v oblasti ovládané Talibanem, takže byla přinucena se zapojit do jeho hnutí. Nicméně tam odmítla poslat svého syna, a tak musela svou provincii opustit a odejít za bratrem, který pracuje pro afghánskou národní armádu – jinak by Taliban jejího syna zabil. Bratr je taky chudý, ale uvolnil Šafice jeden pokoj, ve kterém se svými syny žije.

Ze začátku byla schopná své syny zabezpečit, protože měla šicí stroj a šila pro lidi v okolí. Bohužel v zimě 2019 si zlomila nohu a kvůli léčbě musela prodat část svého zařízení včetně šicího stroje.

Koordinátor Self Help Groups z této oblasti chtěl Šafice pomoci a upozornil paní Khalidu na její situaci a ta se rozhodla věnovat jí šicí stroj. Šafika byla nadšená a šťastná. Děkuje všem, kdo se podíleli na obstarání tohoto stroje. V komunitě oznámila, že má šicí stroj a bude

šít a opravovat oblečení.

Modlí se za všechny, kteří ji podpo-

rovali a je tak nyní schopná postarat se o své děti.

Vzpomínka nás zavazuje

Vzhledem ke koronaviru a opatřením, která měla zabránit jeho šíření, jsem si našel čas, abych si prohlédl naše staré rodinné písemnosti z pozůstalosti po mých rodičích. Měl jsem tuto činnost dlouho v plánu, ale znáte to, vždy se najde něco, co se člověku v té chvíli zdá přednější. Mezi fotografiemi a starými dopisy jsem našel i některé zajímavosti, které upoutaly mou pozornost. Jedním z nich bylo první číslo II. ročníku časopisu Letu zdar ze září 1947, které vydávalo Sdružení čsl. zahraničních letců při čsl. Obci legionář-

ské. Nevím, jak úspěšný byl tento časopis ve své době, ani jak pokračoval, ale vzhledem k politickému vývoji u nás se dá předpokládat, že příliš dlouho vycházet nemohl. Je v něm několik zajímavých článků, spíše osobních vzpomínek, na II. zahraniční odboj a mezi nimi i krátká vzpomínka na odkaz našeho prvního prezidenta z pera mého otce. Napsáno to zřejmě bylo jako připomínka 10 let starých událostí. Je to úvaha stará sice již 73 let, ale myslím, že je stále aktuální i pro nás v dnešní době. Proto bych se s vám

problémů zastali. Večerní pobožnost proběhla u táboráku společně s opékáním buřtů.

Čtvrtek již zas probíhal dle pevného táborového řádu. Ranní pobožnost, dopolední hry s Filipem, kde se tentokrát kromě rychlosti uplatnila kreativita a týmová spolupráce dětí. Měly v krátkém čase vymyslet a zahrát scénku dle posbíraných indicíí. Odpoledne kratší etapová hra a pak honem na koupaliště. Večer nás totiž čekala noční bojovka. A tentokrát se účastnili opravdu všichni. Méně děsivý okruh měly i předškolní děti a naopak děsivější byl připraven pro dospělé. Předškolní děti se nemohly vždy účastnit etapové hry, ale mládež se i tak snažila připravit vhodnou alternativu. Jinak se o jejich program staraly Běta Krupičková a Monika Kalibová.

Pátek, poslední plnohodnotný den

tábora, byl věnován konci celotáborové etapové hry. Ve 34 stupních Celsia děti nezdolně soutěžily na cestě za pokladem. Definitivní závěr hry se uskutečnil v táboře, kde se do hry opět zapojili i dospělí, a dokonce v roli faráře i náš bratr farář Zdeněk Šorm.

Večer jsme se s táborem rozloučili u táborového ohně.

Probrali jsme, co se nám líbilo, co méně a s novou inspirací na příští léta neochotně přijali fakt, že tohle naše společné pobývání pomalu a jistě končí. Snad si alespoň trochu oddechne od návalu zodpovědnosti i naše zdravotnice Eliška Orlická, která měla po čas tábora bohužel plné ruce práce. Ale z těch pár odřenin a prasklých puchýřů do příštího léta nezbude ani vzpomínka.

V sobotu byl už jen velký úklid, balení a smutné loučení s místem, kde je

hrou. Po ranních pobožnostech si děti ještě před svačinou mohly příběh připomenout nejen s učiteli nedělní školy, ale i s dalšími účastníky tábora z řad dospělých.

Pondělní dopolední hra byla zkouškou spolupráce a trpělivosti. Děti měly za úkol v polních podmínkách okolní přírody připravit míchaná vajíčka, a to ve dvojicích se svázanými rukama k sobě tak, aby každý měl volnou jen jednu ruku. Hotová dílka hodnotila dle předem daných kritérií nekompromisní porota z řad dospělých. Myslím, že tato hra splnila skvěle záměr, abychom se všichni zapojili a užili si krásného slunečního dne. A že sluníčko opravdu páli! Odpoledne jsme po etapové hře vyrazili na nedaleké koupaliště v Bechyni. Tento nápad byl velmi vítán a v následujících dnech jsme možnost koupání ještě několikrát využili.

Další den děti při odpoledních hrách využily nejen rychlé nožičky, ale i bystré mozečky. Hra na chemiky trénovala pa-

měť, a tak jsme si všichni neradi připomněli, že nám nový školní rok klepe na dveře. Ale nepředbíhejme, zatím máme prázdniny v plném proudu a tak si užívejme tábor plný her, dobrých přátel a sluníčka plnými doušky.

V úterý si mládež připravila speciální noční etapový úkol pro naše „náctileté“. Do tohoto úkolu se zapojili i dospělí a po zbytek tábora s ochotou pomáhali, kdykoliv bylo třeba. Speciální úkol byl vlastně noční výsadek, kdy byli nejstarší děti odvezeny cca 15 km od tábora a odsud se měly samy dostat zpátky. Někomu to šlo líp, někomu hůř, ale nejdůležitějším faktem zůstává, že hra zanechala ve všech dobré dojmy.

Ve středu nás po pobožnosti čekal celodenní výlet do Židovy strouhy, kde proběhla další část etapové hry. Ve středu se s námi rozloučil i vedoucí kuchyně Pavel Coufal a mírnou paniku v kuchyni střídá ubezpečení a ochota z řad dospělých, kteří jeho práci v kuchyni bez

všemi chtěl o ni podělit.

Petr Kubánek

Dne 21. září 1937 prošel Prahou smutný průvod. Obecný zármutek obyvatelstva republiky doprovázel poslední pouť presidenta–Osvoboditele pražskými ulicemi i krajem mezi hlavním městem a venkovským hřbitovem v Lánech, kde spočinula jeho tělesná schránka. Tisíce legionářů ve svých uniformách a tisíce vojáků pochodovaly před i za rakví. Vytvořili tak vojenský rámec pohřbu tohoto filozofa humanisty.

Byly a mohly být námitky proti tomu, že armáda zmocnila se tak tohoto hlasatele oné doby před deseti roky, potřebu statečně odpírat zlému a možnost spojit touhu po lidskosti a spravedlivém míru s opravdovými ctnostmi, t.j. býti na

stráži, odhodlaně čelit každému nebezpečí míru a pokoje, spravedlnosti a lidskosti, který nevěřil v násilí, v krvavou revoluci a v třídní boj a v krvavé konflikty. Mnozí se tázali, zda se vojáci nepostavili do cesty mezi zemřelého presidenta a prostý občanský lid.

A přece vojenský pohřeb Masarykův symbolicky, skoro hmatatelně vyjádřil potřebu oné doby před deseti roky, potřebu statečně odpírat zlému a nutnost spojit touhu po lidskosti a spravedlivém míru s opravdovými ctnostmi, t.j. býti na stráži, odhodlaně čelit každému nebezpečí a být připraven obětovat život za to, co je největším statkem naší země, našeho lidu. Tyto nutně se doplňující ideje jsou vyjádřeny Masarykem v jeho proslovech k legionářským útvarům za minulou světovou válku, v jeho spisech i státnických projevech. Jak v otázkách sociálních, tak i politických Masaryk uplatňuje svoje přesvědčení, že „humanitní ideál vyžaduje, abychom soustavně všude ve všem a vždy odpírali zlému“. Proto vyvrací a potírá filosofické názory Lva Nikolajeviče Tolstého, proto pro něho humanita znamená lásku opravdovou, energickou, t.j. nemít klidu a pokoje pro bídu fyzickou a mravní a stále pracovat a bojovat proti té bídě.

Dnes, v době poválečné, stejně jako v době války Masarykovy myšlenky ukazují nám cestu, kterou naše demokracie musí sledovat tak, abychom se svým vlastním svědomím a svědomím národa obstáli na soudu dějin.

President Beneš varoval ve svém projevu k vojákům I. a II. Osvobozovacího boje na Václavském náměstí, abychom se nedali strhnout k věcem, jež by Masaryk ve své koncepci práva, spravedlnosti a pravdy odsoudil a jako příklad uvedl

naše nové stranictví.

Masaryk na toto nebezpečí upozornil slovy, že „v politice nemohou být všechny hlavy pod jedním kloboukem, ale různost přesvědčení nesmí se zvrhat v boj poškozující stát a národ.“ Toto vypjaté stranictví je však jen jedním z neblahých zjevů poválečné doby. Politický neklid má svoje kořeny v bídě mravní i duchovní naší doby, která stále podlamuje ochablý organismus národní. Masarykova

Vinohradské rekordy

Dne 2. srpna 2020 proběhla už 50. nahrávka bohoslužeb v našem sboru. Jsme jedním z rodiny dnes už 50 sborů ČCE, které nahrávají nebo živě přenášejí své bohoslužby. Některý sbor jen zvuk, někdo i obraz. První zvuková nahrávka byla u nás pořízena 8. září 2019. Od té doby je na webové stránce rec.fsvin.cz k přehrání archiv bohoslužeb.

Archiv tak dnes již pokrývá takřka celý liturgický rok: Vánoce včetně dětské vánoční hry, Velikonoce včetně pašijí. Konfirmaci 4 báječných mladých dospělých. Sadu kázání na téma Desatera, sadu kázání na téma Modlitby Páně, kde nám náš bratr farář Zdeněk Šorm nabídl, jak lze jednotlivým textům také porozumět.

Služba slovem tak je poskytována všem, kdo mají zájem, ale nemohou přijít, neb jsou na cestách či upoutáni na lůžko a hledají útěchu v atmosféře vinohradského kostela anebo si chtějí dopolední program ještě jednou připomenout

činnost byla vždy zaměřena k tomu, aby se mravní rozklad a duchovní zmatek překonaly hlubší vírou ve vybudování nového, lepšího světa, mravně dokonalejšího, sociálně spravedlivějšího a politicky svobodnějšího. Boj za pravdu, za lepší demokracii, za dokonalejší spravedlnost, který vyplňuje život Masarykův, musí se stát naším bojem.

Dr. F. Kubánek

v klidu domova. Pro studenty teologie či filosofie to může být nabídka skvělého studijního materiálu.

Snad důkazem prozřetelnosti byla naše připravenost na poskytnutí duchovní služby touto formou v době 1. vlny koronavirové krize (ta byla ostatně testem připravenosti celého duchovního světa).

Při připomenutí tohoto „jubilea“ požádal v rámci nedělních ohlášek br. Michal Janeček st. o poskytnutí podnětů ke zlepšení tohoto archivu, a to buď přímo jemu nebo komukoli ze staršovstva. *„Rád bych poděkoval Tomášovi Krupičkovi, který dal dohromady technické řešení. Díky patří všem kazatelům a varhaníkům, kteří poskytli svůj výkon. A díky patří celému staršovstvu, které pochopilo, že je důležité být moderní a dalo věci zelenou.“*, řekl Michal Janeček na závěr nedělních ohlášek.

mj

Sborový tábor 2020

Na tábor jsme vyrazili tradičně třetí srpnový týden. Letos se podruhé konal v tábořišti „Poušť“ u Bechyně a účastnily se ho takřka všechny věkové kategorie.

První den, v sobotu jsme se po příjezdu ubytovali a seznámili se s programem, který nás bude provázet celý týden.

V neděli ráno nás čekaly bohoslužby, po nich následovaly dopolední hry. Organizaci těchto her měl na starosti Filip Krupička a úkolu se jako každý rok ujal na jedničku. První den to byla hra na medvědy, kdy děti ve dvojicích honily po lese ukryté medvědy (ty představovali trénovaní dospělí účastníci tábora).

Pak už na nás čekal oběd, polední klid a odpoledne začala celotáborová etapová hra. Tuto hru po celou dobu konání tábora organizovala naše mládež. Tématem byla druhá světová válka a byla vypracována do nejmenších detailů, jako každodenní hlášení z amplionů, přiděl jídla na potravinové lístky nebo možný pohyb po táboře pouze s dobovým občanským průkazem, „kenkartou“. Až je mi líto, že už nejsem dítě a nemohu se hry účastnit. Po celou dobu tábora se staral o naši duchovní potravu bratr farář Zdeněk Šorm a celým táborem nás provázel příběh o Danielovi. Tento příběh o odvaze, víře a důvěře skvěle korespondoval s etapovou